

Wat voor een dier is de steenmarter ?

Klasse: Zoogdieren (*Mammalia*)

Orde: Roofdieren (*Carnivora*)

Familie: Marterachtigen (*Mustelidae*)

NL Soorten:

Wezel (*Mustela nivalis*, Linnaeus, 1766)
Hermelijn (*Mustela erminea*, Linnaeus, 1758)
Bunzing (*Mustela putorius* Linnaeus, 1758)
Fret (-bunzing) (*Mustela furo* (x *M. putorius*), Lin. 1758)
Amerikaanse Nerts (Mink) (*Mustela vison*, Schreber, 1777)
Boommarter (*Martes martes*, Linnaeus, 1758)
Steenmarter (*Martes foina*, Erxleben, 1777)
Otter (*Lutra lutra*, Linnaeus, 1758)
Das (*Meles meles*, Linnaeus, 1758)

Steenmarters wereldwijd

- De steenmarter is een soort van de oude wereld, met een EUR-Aziatische verspreiding
- Een bewoner van rotsachtige holen en spleten.
- Mogelijk vormen huizen een passende vervanging

Steenmarters wereldwijd

Steenmarters in Europa

Steenmarters in Nederland

De ontwikkeling in de 20^e eeuw tot heden worden gekenmerkt door:

Steenmarters in Nederland

De ontwikkeling in de 20^e eeuw tot heden worden gekenmerkt door:

De eerste 80 jaar gestage afname. (1900 – 1978)

Steenmarters in Nederland

De ontwikkeling in de 20^e eeuw tot heden worden gekenmerkt door:

De eerste 80 jaar gestage afname. (1900 – 1978)

Herstel in begin jaren 80 (1978 – 1984)

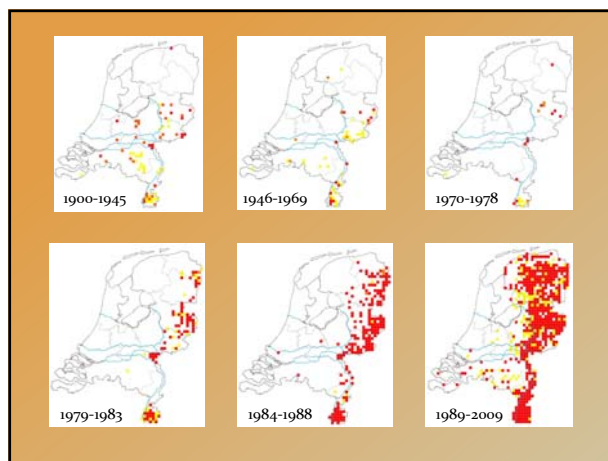
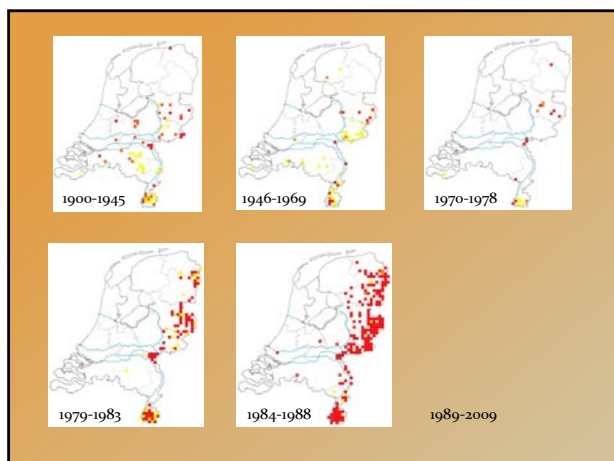
Steenmarters in Nederland

De ontwikkeling in de 20^e eeuw tot heden worden gekenmerkt door:

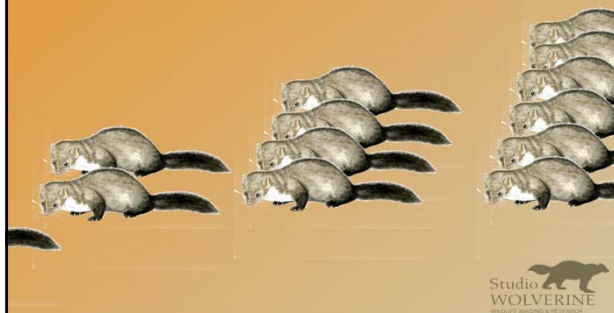
Eerst 80 jaar gestage afname. (1900 – 1978)

Herstel in begin jaren 80 (1978 – 1984)

Duidelijke toename vanaf 1985 - heden

Is de 'vloedgolf' aan steenmarters eindig?

Is de 'vloedgolf' aan steenmarters eindig?

- Voor een antwoord kijken wij in de richting waar ze vandaan komen, ... het oosten.

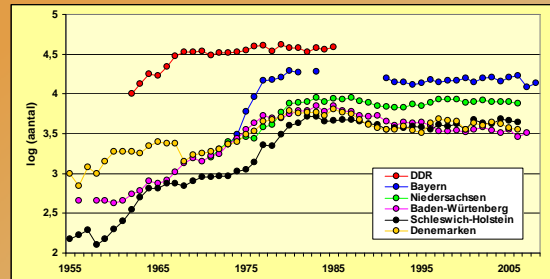

Is de 'vloedgolf' aan steenmarters eindig?

- Voor een antwoord kijken wij in de richting waar ze vandaan komen, ... het oosten.
- En... naar het steenmarter gedrag!

50 jaar aantalsontwikkeling in Duitsland en Denemarken

Wat vertelt dit ons?

Wat vertelt dit ons?

- Eerst een stijging van aantallen

Wat vertelt dit ons?

- Eerst een stijging van aantallen
- Daarna een afvlakken van de groei

Wat vertelt dit ons?

- Eerst een stijging van aantallen
- Daarna een afvlakken van de groei
- Gevolgd door stabilisatie op nieuw niveau

Wat in Nederland te verwachten?

Studio
WOLVERINE
WILDLIFE RECOVERY & CONSERVATION

Wat in Nederland te verwachten?

Een groei in aantal, maar ook een verschuiving in bewoonde biotopen. Deze is al geruime tijd gaande.

Van plattelands
marter

...tot stedeling

Studio
WOLVERINE
WILDLIFE RECOVERY & CONSERVATION

Wat in Nederland te verwachten?

Of is het de stad die in steenmarter gebied oprukt?

Studio
WOLVERINE
WILDLIFE RECOVERY & CONSERVATION

Wat in Nederland te verwachten?

- Het pril herstel bij ons is pas gestart (ca. 1980), toen de afvlakking bij onze oosterburen al in volle gang was.

Studio
WOLVERINE
WILDLIFE RECOVERY & CONSERVATION

Wat in Nederland te verwachten?

- Het pril herstel bij ons is pas gestart (ca. 1980), toen de afvlakking bij onze oosterburen al in volle gang was.
- Stabilisatie op een nieuw niveau valt dus ook pas later te verwachten.

Studio
WOLVERINE
WILDLIFE RECOVERY & CONSERVATION

Wat in Nederland te verwachten?

- Het pril herstel bij ons is pas gestart (ca. 1980), toen de afvlakking bij onze oosterburen al in volle gang was.
- Stabilisatie op een nieuw niveau valt dus ook pas later te verwachten.
- Wanneer wij daar ook ca. 30 jaar voor nodig hebben dan breekt die periode eerdaags aan!

Studio
WOLVERINE
WILDLIFE RECOVERY & CONSERVATION

Is de 'vloedgolf' aan steenmarters
eindig?

- Voor een antwoord kijken wij in de richting waarvan ze vandaan komen, het oosten.
- En... naar het steenmarter gedrag!

Op de vraag:
"Waarom niet oneindig
doorgroeien?"

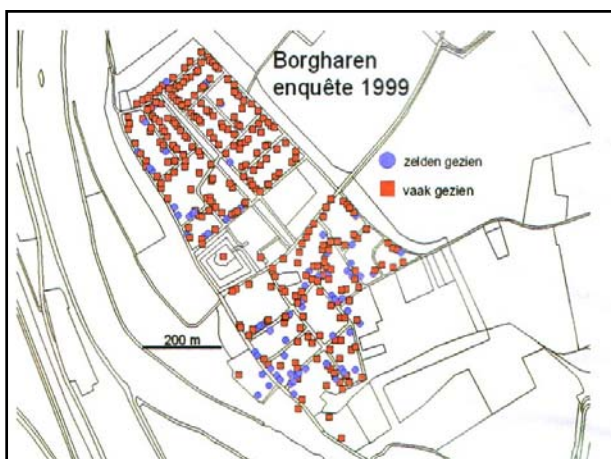
Luidt het antwoord:
Territoriaal gedrag

(het bezit en de verdediging van een eigen gebied)

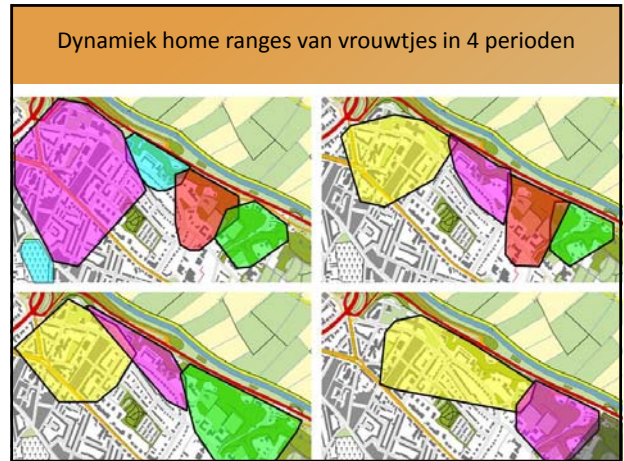
Territoria, de regels:

- Vrouwtjes hebben een eigen territorium (eventueel met hun jongen van dit jaar)
- Vrouwtjes dulden geen andere vrouwtjes
- Mannetjes hebben een eigen territorium
- Mannetjes dulden geen andere mannetjes
- Mannetjes overlappen met één of meer vrouwtjes territoria

Steenmarters zijn nachtdieren.

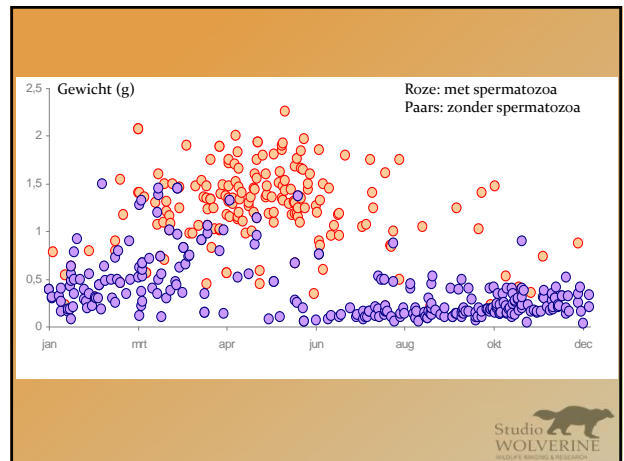
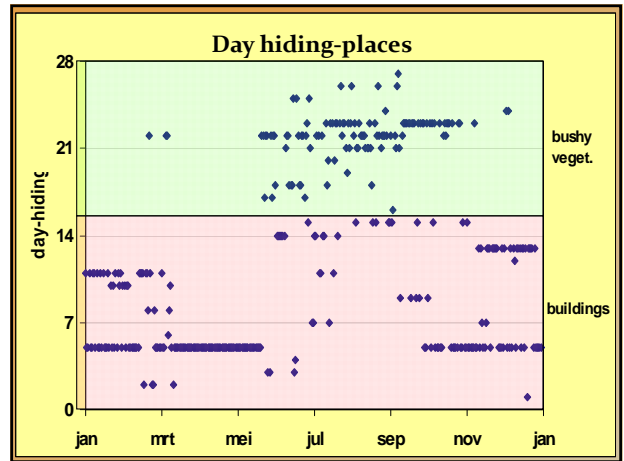
Dus het vaak of zelden zien, zegt misschien meer over de bewoners van Borgharen

Dagrustplaatsen

- Een steenmarter zoekt een slaappleats, daar waar zijn wandeling eindigt.
- Sommige plaatsen worden met enige regelmaat gebruikt.
- De uitzondering: een nest met jongen bewoont de eerste weken een vaste plaats.

Studio WOLVERINE
Wildlife Research & Conservation

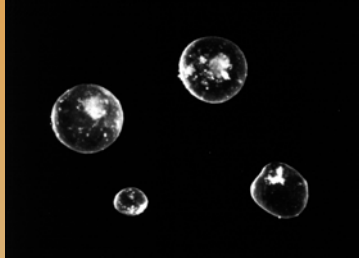

Eén worp per jaar, na verlengde dracht

Paartijd: juli/aug.

Draagtijd: 9 maanden.

De bevruchte eicel deelt tot blastocyst. Deze zweeft zeven maanden vrij rond tot innesteling. Daarna nog 4 weken ontwikkeling tot worp

Vrij zwevende blastocysten

Worp: maart / april

Jonge steenmarters

- Worp grootte in Nederland: gemiddeld 2,4
- De jongen van ca 30 gram worden op een veilige plek geboren, beschermt tegen weersinvloeden.
- Dat kan dus ook ergens binnenshuis zijn.
- Steenmartertjes worden met gesloten ogen en oren geboren

- 5^e week: de ogen gaan open
- 7^e week: eerste vast voedsel
- 9^e week: kunnen lopen en bijna klimmen
- 10^e week: exploratie van de omgeving

Exploratie = sleutel begrip

- Vaardigheden verkrijgen jonge dieren door te leren. Nieuwsgierig te zijn! En oefenen.
- Dit proces stopt vaak op een bepaalde leeftijd
- Maar sommige soorten, als de steenmarter behouden hun nieuwsgierig leer vermogen

Leren als sleutel voor succes

- Aanpassen maakt bewoning in uiteen lopende biotopen mogelijk

Leren als sleutel voor succes

- Het betekent ook dat je nieuw voedsel kunt leren eten

zoals boterhammen

Leren als sleutel voor succes

- Nieuwe locaties als onderdak weet te benutten

Studio
WOLVERINE
www.studio-wolverine.nl

Leren als sleutel voor succes ?

- Lastig wordt wanneer je opduikt op onverwachte plekken en gewoonten hebt die daar niet gewaardeerd worden.

Wat hebben wij geleerd?

- Territorialiteit zet rem op ongebreidelde populatie groei. "VOL = VOL"
- Doorgaans bij overlast slechts met één, lokale marter van doen.
- Steenmarter gedrag is sterk individueel en kan door bijleren steeds veranderen.

Studio
WOLVERINE
www.studio-wolverine.nl

Wat valt er nog te leren?

- Steenmarters kunnen leren. Dat betekent: ook afleren! Maak daar gebruik van en blijf ze te slim af.
- Geniet van zo'n mooi dier! Nu eens niet op televisie, maar in de eigen omgeving.

Studio
WOLVERINE
www.studio-wolverine.nl

Bedankt voor uw aandacht

En tot ziens ?